

Förkortningar i löpande text: KTR (Kommunala tillgänglighetsrådet), FRE (Funktionsrätt Enköping), RFD (Rådet för delaktighet).

AKTUELLT FRÅN STYRELSEN

Ordförande har ordet

Detta skrev Funktionsrätt Sverige på sin hemsida i februari 2020:

*Alla har rätt att vara delaktiga i samhället på lika villkor.
Visionen för Funktionsrätt Sverige är ett samhälle för alla.
Statens ansvar för rättigheter beskrivs i
Funktionsrättskonventionen.*

Funktionshinder är ingen personlig egenskap utan uppstår på grund av en utestängande miljö. Det går att förändra.

Det är den utestängande miljön som vi försöker påverka även vi som är aktiva lokalt inom FRE. Vårt mål är också att tillgängligheten - och därmed delaktigheten skall öka för alla.

I veckan fick sex av oss möjlighet att träffa tjänstemän från både Upplevelse-förvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen för att diskutera Pepparrotsbadet och f f a rehab-badet. Som nog är väl bekant för er, har det från vår rörelse hörts många klagomål på både miljö och bemötandet av personal i badet. Till sist reagerade tjänstemännen och inbjöd till ett samlat möte (som de först tänkt att bara beröra Janne och Nicklas som är våra kontaktpersoner med Upplevelseförvaltningen).

Under arbetets gång har en "tillgänglighetskonsult" i detta fall SIZE arkitekter, varit knuten till arbetet. Nu i efterskott, har vi fått tillgång till konsultens slutrapport och kan konstatera att de problem som upplevts vid i första hand rehab-badet, inte ligger inom det ansvarsområde som konsulten har haft. Rapporten visar att det enbart ligger inom det som regleras enligt BBR (Boverkets ByggRegler). Dvs att det finns handikapp-parkering inom 25 m avstånd till entrén, att ramper har rätt lutning, att toaletten har "rätt storlek och inredning" och liknande. Naturligtvis har konsulten inte varit inkopplad på inredningen, precis som vi misstänkte. Vem som stått för den återstår att ta reda på.

När bygget skulle starta 2018 bildades en löst sammansatt referensgrupp med deltagare från oss, särskolan, PRO m.fl. Eftersom deltagarna varierade, gav det kanske sämre stringens åt diskussionerna. Vi har ännu inte fått fatt på alla minnesanteckningar men hoppas få tillgång till dem, så vi kan se vad som sades. Det är så många år sedan så man kan inte begära att de som deltog ska minnas.

Vårt möte i veckan ledde i alla fall fram till att vi ska få komma in med en lista på vad vi anser behöver göras. Det innebär att alla ni som har önskemål/behov av någon

åtgärd ombeds höra av er till Janne Wigdell, Niklas Kleman eller mig så att vi har något att lämna in. Allt kanske inte kommer att kunna åtgärdas (som de olika synpunkterna på om bassänggolvet skall vara höj- och sänkbart eller terrasserat), men på sikt ska vi vara nöjda!

Vidare diskussion tar vi på ordförandemötet.

Anneli Djurklou, ordförande

AKTUELLT FRÅN MEDLEMSFÖRENINGAR

RSMH

Ett omtumlande besök hos RSMH Liljan

RSMH Liljan har tidigare rapporterat i FREbladet om den nya Träffpunkten Dagliljan. Verksamheten startade den 2 september och det är med stor glädje vi nu kan se tillbaka på de två första månaderna av träffpunktsverksamheten. Varje torsdag är det många besökare och föreningen har fått flera nya medlemmar. Att en träffpunkt behövs är ett ständigt återkommande samtalsämne. Att få tillgång till en egen lokal, där vi kan samla ihop föreningens ägodelar, som nu är utspridda på olika förråd och på Sommarro står högt på önskelistan.

Med den bakgrunden kan alla förstå att när vi förra veckan hade besök av RSMH Vallonerna, som berättade om sin verksamhet, blev vi alla omtumlade.

RSMH Vallonerna har en egen lokal, de har flera anställda och en **daglig verksamhet**, som omfattar både aktiviteter, erbjudande om egenlagad lunch, samarbete med kommunen kring olika fritidsaktiviteter, som Vallonstigen och cykelleder.

RSMH Vallonerna har ett starkt stöd från kommunen i form av lokal och anställningarna av personal.

RSMH Liljan och RSMH Vallonerna är bägge föreningar som vill skapa förutsättningar för kamratstöd och trygghet för sina medlemmar. Men så olika förutsättningar det finns!

Reumatikerföreningen

Vi har kommit igång med vattengympan där vi har 4 grupper, 1 på torsdagkvällar och 3 grupper på fredagarna, vi har även träning för händer, 'stågympa' och fotträning på onsdagarna mellan kl 10.00-13.00. Vi håller till i Finska föreningens lokaler, det är trångt, men det går! Den 21 sep hade vi ett medlemsmöte om en spa-resa till Pärnu i början på nästa år, hoppas den går att genomföra! 14 dec är det julfest på Kryddan, med musikunderhållning av Malin Artz, ser vi fram emot.

Vid pennan/ Margareta Wiberg

Astma & Allergi

Nu närmar sig parfymfria veckan.

Astma och allergiförbundets kampanj parfymfria veckan infaller i år 8- 14 november. Tema i år blir Parfymfritt på jobbet.

På webben "Parfymfritt på jobbet" finns tips om hur kollegor kan visa hänsyn till personer med doftöverkänslighet, vad arbetsgivaren kan göra och vilka arbetsmiljöregler som kan tillämpas.

För mer info kontakta Astma och Allergiföreningen i Enköping – Håbos ordförande Agneta Södersten e - post: agnsod@gmail.com

Strokeföreningen Enköping

Det finns fortfarande biljetter kvar till denna film:

JORDEN RUNT PÅ 100 MINUTER

Filmaren Anders Hanser tar oss med på en svindlande spännande resa genom världen, på etthundra minuter!

Måndagen den 15 november kl 13.00

Joar Blå, Salong 2

Biljettpris 110 kr.

Anmälan och betalning till Stroke Enköping,

bg 421-0589 eller Swish 123 265 59 26

Kontakt May-Britt 070-277 03 53

Övrigt

Varmt välkommen till

Funktionsrätt Enköpings

Jul- och hantverksmarknad 27 november

Plats: Paushuset, övre plan (f d Tottes mm)

AKTUELLT INOM KOMMUNEN

Riksfärdtjänst i jul

Den som vill åka riksfärdtjänst i jul ska ansöka om det före 19 november.

Med riksfärdtjänst avses resor längre än 2,5 mil utanför kommungränsen.

Ansökningsblankett kan man få hemskickad genom att ringa kontaktcenter, telefon 0171-62 50 00, alternativt kan man ladda ner den på kommunens web, enkoping.se.

AKTUELLT INOM REGIONEN

Biblioteket

Från regionstyrelsens sammanträde den 26 oktober 2021:

Initiativ om sjukhusbiblioteket besvarades

I september inkom Neil Ormerod (V) och Birgitta Mogård (V) med ett initiativ till regionstyrelsen om att regiondirektören skulle få i uppdrag att utreda hur det kan säkerställas att Akademiska sjukhusets patienter, och deras anhöriga, får tillgång till både bibliotek och bibliotekarie. Detta då kulturnämnden fattat beslut om förändringar i verksamheten.

Av svaret framgår bland annat att biblioteket fram till 2015 drevs av Uppsala kommun, och att det inte är en del av Akademiska sjukhusets kärnuppdrag. De senaste åren har antalet utlån vid sjukhusbiblioteket minskat stadigt, redan innan pandemin. Enligt tjänsteutlåtandet kan kortare vårdtider, färre vårdplatser och en ökad tillgång på digitala medier vara några av förklaringarna. Samtidigt som utlåningen minskat är kostnaderna konstanta, med löner och lokaler som de största budgetposterna. Resurserna för utveckling är mycket begränsade.

I svaret konstateras också att det enligt Bibliotekslagen inte är lagstadgat för regioner att driva sjukhusbibliotek, och antalet sådana bibliotek har minskat de senaste tio åren. Kommunerna har lagstadgat biblioteksverksamhet, och länets största folkbibliotek (Uppsala stadsbibliotek) ligger på relativt kort avstånd från Akademiska sjukhuset.

Därför har Region Uppsalas kulturnämnd fattat ett beslut i september om att ge kulturdirektören i uppdrag att omvandla sjukhusbibliotekets verksamhet så att den del av verksamheten som riktar sig till barn och unga, samt kultur i vården-arrangemang, bibehålls i viss förändrad form. Detta uppdrag ska vara återrapporterat senast i maj 2022.

Med anledning av detta avslogs motionen, något som (V) och (S) reserverade sig mot.

Källa: Region Uppsala

Effektiv och nära vård

Rapport från referensgruppens möte 20 oktober 2021.

Ett arbetsutskott med fyra av gruppens medlemmar kommer påbörja sitt arbete med innehållet i referensgruppens fortsatta möten. Planerat att referensgruppen fortsätter med digitala möten två gånger per termin.

Frågor och diskussion

- Hög tillgänglighet är en viktig aspekt av god sjukvård men en god tillgänglighet kan medföra att personer som inte behöver vård söker för att det är enkelt. Rätt vårdsökande är en stor utmaning i alla delar av vården och det är nog inte möjligt att få helt rätt, men det är viktigt att ha en tydlig kommunikation till invånarna om vad man kan göra själv vid olika ohälsotillstånd, när man ska söka hjälp och vart man ska söka.

I Enköping kan patienten söka sig till Lasarettets primärvårdens Husläkarmottagning mellan klockan 17.00-21.00.

- Tillgänglighet och alternativ till 1177.

Alla har inte möjlighet eller kunskap att kontakta vården eller boka tider digitalt. Då telefontiderna hos vårdcentralerna stängt eller det inte finns lediga tider är det extra viktigt att jourverksamheten är tillgänglig för alla som behöver det.

- Ökad kunskap om funktionsnedsättningar hos 1177.
- Hur ser samarbetet ut med befintliga hjälplinjerna? Hänvisar 1177 till hjälplinjerna? Kan krävas specifik kompetens för de med exempelvis NPF. Det gör att det är en svårighet med att hänvisa från 1177 då man inte vet vilken kompetens den sökande kommer möta
- Det är även viktigt att jourverksamheten har samma journalsystemet som vårdcentralerna har. Så att patienterna som söker vård inte behöver upprepa sin diagnos, anamnes och historia.
- Hur ska vi tänka kring de som har psykisk ohälsa/psykiatrisk diagnos gällande tillgänglighet och jourverksamhet exempelvis natttid? Möjlighet bör finnas att kontakta jourverksamheten via ett telefonsamtal, behov att ha en särskild linje in för dem.

Behov av stöd till egenvård

Behov att öka kompetensen för de som arbetar med 1177, ge personalen verktyg.

- Hur arbetar vi med barn och ungdomar? Samarbete med elevhälsan?: Arbete pågår i Tierp och Älvkarleby där fokus är att säkerställa att barn och ungdomar ska få hjälp i tidigt skede. Fokus på bättre effektivare arbetssätt.

Implementering av handlingsplanerna Patientkontrakt och Fast läkar- och vårdkontakt

Gruppen diskuterade våra erfarenheter från tidigare när det gäller patientkontrakt och fast läkare- och vårdkontakt

- Det här är en fråga som varit aktuell tidigare, vad säger att det lyckas nu?
En nyckel är kontinuitet samt att integrera i befintliga arbeten t ex vid äldreomsorg där resurser finns tillsatta
Viktigt att vi drar lärdom av det vi inte lyckats med tidigare
- Komplettera vården med experter på näring, miljöfrågor m m, vilka kan hjälpa till både vid psykiska och fysiska sjukdomar. Bra om man inte fastnar i enbart mediciner som lösningar.

Nästa möte 8 december kl 16.00 - 17.30

AKTUELLT INOM FUNKTIONSRÄTT SVERIGE

Angående sjuk- och aktivitetsersättning

Funktionsrätt Sverige har skickat nedanstående brev till riksdagspartierna:

Nu litar vi på att ni kommer överens om budgetens viktigaste fråga!

Funktionsrätt Sverige vill se enighet bakom regeringens förslag att höja nivån i sjuk- och aktivitetsersättningen.

Över 260 000 personer i Sverige lever på sjuk- eller aktivitetsersättning. Många av dessa får knappt 10 000 kr i månaden och det innan skatten är betald. Det går som ni förstår inte att leva på.

Devisen "det ska löna sig att arbeta" kan aldrig omfatta de som på grund av funktionsnedsättning eller kronisk sjukdom inte kan arbeta och därför tvingas att leva i fattigdom. Det är inte ett val.

Vi ser fram emot att riksdagen nu kommer överens både om att höja garantinivån i ersättningarna och om att ta bort skatteflyktan mellan de som får sjuk- eller aktivitetsersättning och löntagare/pensionärer. Det kommer att göra en stor och efterlängtd skillnad för de som berörs.

Med vänlig hälsning

Elisabeth Wallenius
Ordförande Funktionsrätt Sverige

SOMMARRO

Sommarro i vintervila

Nu har Sommarro gått i vila för det här året. Nu är alla utemöbler undanställda och för er som tänker fortsätta att besöka Sommarro finns bord och stolar kvar på däckat framför huset och ute på bryggan. Det kommer säkert att finnas fina vackra dagar både nu och under hela vinterperioden, när det finns tillfälle att besöka Sommarro och kanske avnjuta eget kaffe.

Elstängslet är påslaget och det skall alla vara glada åt, som sett framfarten av vildsvinen längs vägen ner till Sommarro.

Men det går bra att lyfta av grindtrådarna och gå in, men kom ihåg att stänga efter er.

Säsongen 2021 har kunnat genomföras lyckosamt trots restriktioner kring pandemin. De flesta av Funktionsrätt Enköpings medlemsföreningar och deras medlemmar har möjliggjort ett öppethållande av serveringen varje dag i veckan mellan klockan 11 och 16. Det är många frivilliga arbetsinsatser både i serveringen och i skötseln av trädgården, som ligger bakom framgången 2021 med drygt 5 500 besökare.

Tack för alla goda insatser och förhoppningsvis ses vi nästa år igen på Sommarro.

ÖVRIGT

Forskning om funktionshinder

Några klipp ur tidskriften Forskning om funktionshinder:

Artikel ”Kemisk intolerans stort men dolt problem”

”Många besväras i olika grad av dofter av ett eller annat slag. Men för en grupp personer är besvären så allvarliga att det hindrar deras möjligheter att leva ett normalt liv. Denna typ av överkänslighet, eller kemisk intolerans som många forskare kallar det, är förvånansvärt vanlig.”

”Sådant som personer med kemisk intolerans ofta reagerar på är parfym, rengöringsmedel, målarfärg, tobaksrök, mögel och tryckfärgen i tidningar. – Det kan också vara kemikalier man inte känner någon egentlig doft av. Som impregneringen i nya möbler. Symptom kan variera, och kan vara hosta eller andningssvårigheter, irritation i halsen eller ögonen, nästäppa eller snuva, huvudvärk, koncentrationssvårigheter, illamående och trötthet.”

” Ett skäl till att det är så få som får diagnosen kemisk intolerans är att det inte finns någon ICD-diagnoskod. Men det finns kriterier som går att använda, och som läkarna också börjar använda. Ett sådant är sensorisk hyperreaktivitet.”

Artikel ”Sociala medier, en ambivalent tillgång för brukarorganisationer”

”Sociala medier skapar nya möjligheter för brukarorganisationer att kommunicera. Men alla människor har inte tillgång till sociala medier. Det måste brukarorganisationerna ta hänsyn till.”

”– Man kan som organisation välja att göra olika. Det vi tycker är viktigt är att lyfta fram den här ambivalensen. Vad man som brukarorganisation väljer att göra får olika konsekvenser. Det är bra att vara medveten om konsekvenserna av valen. Det leder till ett konkret råd som forskarna vill lämna. – Tänk igenom och förstå den roll ni har. Fundera igenom vilka målgrupperna är. Ha en genomtänkt kommunikationsstrategi. Sociala medier gör inte automatiskt att man når ut. Vi har hört många gånger att det är viktigt att kommunicera. Så är det givetvis. Men vad ska man kommunicera? Till vem?”

Intervju ”Framtidens arbetsliv – teknik och digitalisering för ökad inkludering”

Nordens välfärdscenter driver sedan 2019 projektet ”Framtidens arbetsliv – teknik och digitalisering för ökad inkludering”.

” Projektet har konstaterat att det inte finns så mycket forskning kring hur teknik och digitalisering kan göra det lättare för personer med funktionsnedsättning att komma in i arbetslivet. Det betyder inte att lösningar inte finns, men det finns lite forskning utifrån ett arbetsmarknadsperspektiv.”

Tidskriften Forskning om funktionshinder pågår kan prenumereras som en pdf-fil. Den är kostnadsfri och ges ut 4 gånger per år.

Vid önskemål om prenumeration, anmäl namn och e-postadress till: cff@cff.uu.se

KALENDARIUM

Aktuella möten den närmaste tiden. Se [hemsidan](#) för fullständig kalender där också kommunens nämndmöten finns med.

HÖSTEN 2021

16 nov Ordförandemöte
18 nov RFD
27 nov Julmarknad
2 dec KTR

VÅREN 2022

Förkortningar:

KTR = Kommunala tillgänglighetsrådet, FRE = Funktionsrätt Enköping, RFD = Rådet för delaktighet.

Funktionsrätt Enköping Källgatan 1B 749 35 Enköping Telefon 076 843 91 91 E-post funktionsratt.enkoping@gmail.com Webbplats www.hsoenkoping.com	Redaktör: Anneli Djurklou Redaktionskommitté: Maud Sundqvist, Lena Thorén.
--	--

Nästa nr:	fredag 26 november
Manusstopp:	måndag 22 november

Texter/Information: Redaktionskommittén ansvarar för texter som saknar signatur.